

Naalagaaffeqatigiinni oqartussat suliassaqarfik "pas" pillugu nassuiaasiornissaat siunertaralugu attaviginninnissaanik, taamalu suliassaqarfiup tiguneqarnissaa siunertaralugu, Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Passimut suliassanut ilaapput passimik tunniussisarneq aamma pinngitsoorani passeqartussaataaernermut tunngasut. Inatsisitigut allaffissornikkullu kingunissai pillugit paasissutissiilluni allaatiginninneq imaqassaaq, tiguneqarnissaanut atatillugu ingerlanneqarneranut aningaasatigullu kingunissai ilanngullugit.

Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut

Akissuteqaat

(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Aallaqqaammut Naalakkersuisut sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut, siunnersuuteqarneranut qujaffiginiarpara.

Kalaallit Nunaata nammineq suliassaqarfiit sorliit akisussaaffiginiarlugit aalajangissavaa.

Siunnersuut akuersissutigineqassapat, Danmarkimi naalakkersuisunut isumaqatiginninniarnermik aallartitsisoqassaaq, suliassaqarfik "Pas" nalunaarsukkami II-mut ilaammat. Kingornatigut suliaq tiguneqarsinnaavoq, Inatsisartuni inuiaqatigiit kalaallit sinnerlugit inatsisiliornikkut aalajangiiffigigutsigu.

Suliassaqarfik "Pas" tiguniarlugu aalajangernerup kingunerissavaa, allaffissornikkut suliassat, inatsisiliorneq, ilanngullugu passimik tunniussisaneq aamma passeqartussaataaneq kiisalu suliassaqarfiup tiguneranut atatillugu piviusunngortitsinermi suliassat ingerlanneqartussat, ilanngullugu ingerlatsineq.

Itisiliinermut innersuussutigaa Namminersorneq pillugu inatsimmi § 1 naapertorlugu, suliassaqarfinni tiguneqartuni inatsisiliornikkut pissaaneq Inatsisartuniittoq. Inatsimmi kapitali 2 malillugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aalajangersinnaavaat suliassaqarfik Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqassanersoq.

Suliassaqarfiit ilaat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat tamanna pillugu aalajangiinerinnakkut tigusinnaavaat. Suliassaqarfiit allat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat tigusinnaavaat naalagaaffimmi oqartussaasunik isumaqatiginninniareernermi. Suliassaqarfiit ilaat mikinerit Naalakkersuisut naalagaaffimmilu oqartussaasut akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut tiguneqarsinnaapput, soorlu pigaartoqartarneq, aningaasanoortarfiit, katersuiniartarnerit, nassaat aamma tamanut ammasumik nuannaarniartarfiit.

Suliassaqarfik "Pas" suliassaqarfiit ilagaat naalagaaffimmi oqartussaasunik isumaqatinninniareernermi tiguneqartussaq.

Oqaatigisinnaavarput, periarfissaqareermat kalaallit passianik tunniussinissamut. Kisianni kalaallit passiata danskit passianit allaanerussutituaraa passip saqqaa.

Kalaallit passianni, kalaallit inuiattut passianni, saqqaani allaqqavoq »Danmark – Kalaallit Nunaat«, danskit passiani allaqqalluni »Danmark – Den Europæiske Union«.

Kisianni savalimmiormiut inuiattut passiat allaaneruvoq. Savalimmiormiut passiata qalipaataa qorsuuvoq. Akerlianik kalaallit inuiattut passiannut inuiaassusertut taamaallaat allaqqasooq

»Dansk«, savalimmiormiut inuiattut passianni »Dansk« kingorna allaqqavoq »Føroyingur«. Tamanna savalimmiormiutut isigineqarpoq, danskisut innuttaassuseqartoq Savalimmiuni angerlarsimaffeqlarluni. Suliassaqarfik savalimmiormiut 1948-mi namminersornerulernermit inatsiseqalernermni tiguaat.

Tigusinissamik aalajangiisoqarpat, suliassaqarfiup tamakkiisumik tigunerata saniatigut, kalaallit passiannut tunngatillugu eqqartorneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaata passia rubiatut qalipaateqanngitsumik allamik qalipaaterneqarsinnaasoq, soorlu assersuutigalugu Kalaallit Nunaata erfalasuata qalipaataattut, aamma passimi sammineqartoq »Jellingestenene« taarserlugu soorlu assersuutigalugu »Sassuma Arnaa«, imaluunniit Kalaallit Nunaata erfalasuata, aamma inuiaassusertut »Kalaaleq« siulliullugu, tullertullu »Dansk«.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassaanut atatillugu ilisimatitsissutigisinnaavaat, tigusinermut, suliassaqarfimmik piviusunngortitsinermut kingornalu ingerlatsinermut attuumassutilimmik aningaasartuutissanut tunngatillugu maannakkut piviusorsioriumik missingersuusiornissaq ajornarmat.

Tamanna *siullertut* pissuteqarpoq, naalagaaffimmi oqartussaasunik isumaqatiginninniereermermi angusanut atatillugu piviusunngortitsiniarnermut tigussaasumik ingerlatseriaaseq qulaajarneqassammat.

Assersuutigalugu taasinaavakka ilisimasat, pilersuisumik (ataatsimik) toqqaaneq taamaalillunilu amerlassutsinut tunngatillugu akikilliliivigineqlarluni imaluunniit akikilliliivigineqarnerit allat.

Tigusinermi suliassat kisimiinngillat nunatta karsianut aningaasartuutunik pilersitsisussat, kisianni aamma ingerlatsinermi aningaasartuutit ingerlaavartut. Isumaginiartussaavarpummi Kalaallit Nunaannut sapinngisamik akikinnerpaaq ujartussallugu.

Aappaattut Kalaallit Nunaanni suliassaqarfimmik ingerlatsinermut kina akisussaasuussava, ilanngullugu passinik sanaartortitsineq, atuutilersitsineq: inatsisitigut nunatsinni kommunip isumagissaneraa imaluunniit ingerlatsivimmik pilersitsisoqassanersoq, taamaattoqassapat naalakkersuisoqarfimmut sorlermut ilaassanersoq.

Tigusinissamik aalajangiisoqarpat piviusut aallaavigalugit naatsorsuineramik ingerlaavartumik aallartitsisoqassaaq, aallartinnerani aningaasartuutit inuiaqatigiinnut kalaallinut passinik tunniussisarnermut atatillugu amerlagaatsiartussaassammata.

Neriuppugut saqqummiinerup massuma sammisaq pillugu ersarissumik takutitsisoq taamatullu oqaaseqarlunga siunnersuut siullermeerinninnissamat ingerlateqqippara.